

UNA EXPERIÈNCIA D'INTERNACIONALITZACIÓ: VIATGE D'ESTUDIS EN LA MODALITAT D'INTERCANVI ENTRE ESTUDIANTS D'EDUCACIÓ SOCIAL I ALTRES UNIVERSITATS EUROPEES

Judit Fullana
Facultat d'Educació i Psicologia
Departament de Pedagogia
judit.fullana@udg.edu

Anna Planas
Facultat d'Educació i Psicologia
Departament de Pedagogia
anna.planas@udg.edu

Maria Pallisera
Facultat d'Educació i Psicologia
Departament de Pedagogia
maria.pallisera@udg.edu

Objectius

Presentació i antecedents:

L'activitat que presentem és una proposta de mobilitat d'estudiants en forma d'intercanvi. Consisteix a fer un viatge, d'uns 4 dies, a una ciutat europea en la que hi hagi un centre de formació d'educadors socials. El viatge, que és voluntari per als estudiants, es fa en grup de 30 o 40 estudiants com a màxim, acompanyats per professorat. L'activitat s'organitza en forma d'intercanvi, de manera que cada un dels centres organitza el viatge que realitzaran els de la contrapart, a partir de les indicacions i necessitats plantejades per cada un dels centres visitants. Aquesta activitat es desenvolupa des de fa quatre cursos als estudis d'Educació Social, però és fruit d'una trajectòria d'aquests estudis de potenciar el coneixement d'altres contextos territorials. Des de l'inici dels estudis, s'ha fet una clara aposta per fomentar el coneixement d'altres contextos territorials, potenciant experiències d'intercanvi amb estudiants d'altres universitats, la mobilitat dels estudiants a altres països, la realització de pràcticums a l'estranger (països europeus, de l'Àfrica i Amèrica del Sud) (Pallisera et al, 2005). També des de la primera promoció de diplomats es realitzava, amb els estudiants de segon curs, l'activitat anomenada "viatge d'estudis", que consistia a visitar institucions, serveis i projectes relacionats amb el camp de l'educació social a una realitat contextual diferent a la de Catalunya. Es tractava d'una activitat integrada en el marc d'un grup d'activitats formatives dissenyades pels estudiants de la diplomatura d'Educació Social, anomenades globalment "Pràctiques Transversals" (Fullana et al, 2006). L'excel·lent valoració de l'experiència del viatge d'estudis per part dels seus participants i la seva potencialitat com a experiència d'aprenentatge ha conduït a donar-li una major presència en el títol de Grau.

Per això, en els darrers quatre anys el viatge d'estudis s'ha transformat en una experiència que vol, més enllà de conèixer serveis socioeducatius del territori d'acollida, incidir en la dimensió relacional. Així, es proposa realitzar l'activitat en forma d'intercanvi, ara en un país on la llengua anglesa té una presència important.

Es presenten seguidament els objectius de l'experiència relacionant-los amb les competències de la titulació del Grau d'Educació Social que es desenvolupen a través de les activitats relacionades amb l'intercanvi.

Competències de la titulació	Objectius de l'intercanvi
<ul style="list-style-type: none"> • Adaptar-se a situacions noves en contextos d'aprenentatge i professionals • Actuar d'acord amb el perfil professional de l'educador social i els contextos socials i institucionals d'intervenció.	<ul style="list-style-type: none"> • Analitzar les diferències, tant pel que fa a la formació dels professionals com a la política social, entre el context català i espanyol i el del país visitat. • Conèixer serveis, centres i projectes relacionats amb el camp de l'educació social d'una ciutat europea, i les principals funcions dels professionals de l'acció educativa. • Conèixer les característiques de la formació dels professionals del treball socioeducatiu que s'ofereix al centre formatiu.
<ul style="list-style-type: none"> • Comunicar-se en una llengua estrangera (anglès)	<ul style="list-style-type: none"> • Demostrar comprensió oral i escrita de la llengua anglesa –en relació als temes socioeducatius. • Llegir i interpretar textos socioeducatius en llengua anglesa. • Mostrar la capacitat de comunicar-se en anglès a nivell bàsic en situacions relacionades amb el comentari i anàlisi de situacions d'intervenció socioeducativa.
<ul style="list-style-type: none"> • Establir i mantenir relacions interpersonals. • Treballar en equip a diferents nivells i amb altres professionals i institucions relacionades amb la intervenció educativa.	<ul style="list-style-type: none"> • Afavorir la interrelació entre estudiants dels dos centres, potenciant la creació de vincles. • Afavorir la interrelació entre professorat dels centres potenciant la creació de vincles que contribueixin a la millora de la docència, l'enriquiment dels plans d'estudi i l'obertura d'espais d'intercanvi per a la recerca.

Desenvolupament

L'intercanvi es realitza en dues fases: la primera és l'acollida d'estudiants i professorat del centre formatiu europeu amb qui es realitza l'intercanvi a Girona, i la segona la realització de les visites d'estudiants i professorat de la Universitat de Girona al país europeu. L'organització de l'intercanvi implica el compromís de tots els agents: professorat i estudiants d'ambdós centres.

El centre de formació acollidor s'ha de comprometre a seleccionar alguns serveis o programes socials que puguin ser d'interès per als estudiants, planificar les visites, organitzar l'allotjament, fer una sessió per contextualitzar tant la formació dels educadors socials com les característiques de les polítiques socials, i fer l'acompanyament al centres. Per la seva banda, el centre de formació visitant s'ha de comprometre a: organitzar el desplaçament i l'allotjament del professorat, preparar un dossier informatiu, i fer alguna sessió de treball de contextualització amb els estudiants.

Els estudiants participen activament en l'organització: acullen els companys visitants a casa seva, no només per abaratir el cost del viatge, sinó també per afavorir la creació d'espais de comunicació i relació, participen en l'organització d'activitats socials i acadèmiques per als visitants, i en la preparació del seu propi viatge.

Per tal de mostrar amb més claredat en què consisteix l'intercanvi, a la taula següent mostrem les activitats realitzades durant aquest curs amb la Fontys Hoghescholen d'Eindhoven (FH) en la qual hi han participat 21 estudiants de la FH, 19 estudiants de la UdG, 5 professors de la FH i 3 de la UdG.

DIES	ACTIVITATS	ORGANITZADOR	PARTICIPANTS
PRIMERA FASE: VISITA ESTUDIANTS FONTYS HOGHESCHOOL A GIRONA			
14/ 03/2011	13h: Dinar d'acollida	PUdG	PF, EF i PUdG
	14'30h: Presentació característiques Serveis socials a Catalunya i formació dels Educadors socials	PUdG	PF, EF
	17h: Organització allotjament	PUdG i EUdG	EF i EUdG
15/03/2011	9'30-13 h: Visites a serveis: Fundació Ramon Noguera, TRESC, Fundació Oscobe	PUdG	EF i PF
	14-16h: Dinar	PUdG	PF, EF i PUdG
	16-19h: Sessió formativa sobre la supervisió del pràcticum	PF	PUdG, PF i professorat interessat
16/03/2011	9'30-13 h: Visites a serveis de Salt: Serveis socials i plans comunitaris, Estació Jove i Servei ocupacional juvenil	PUdG	EF, PF i PUdG
	15'30-18h: Visites a serveis: Centre Infantil i Juvenil Parroquial Santa Eugènia i CRAE Salt	PUdG	EF i PF
	16-18h: Presentació dels serveis socials a Holanda	PF	EUdG i PUdG
17/03/2011	Sopar comiat organitzat pels estudiants	EUdG	Tots
SEGONA FASE: VISITA ESTUDIANTS UNIVERSITAT DE GIRONA A EINDHOVEN			
09/12/2010	Sessió formativa: Els serveis socials a Holanda	PUdG	EUdG i PUdG
26/04/2011	10-12h: Presentació del Fontys Hogescholen i del programa de visites	PF	EUdG i PUdG
	12-14h: Dinar	PF	EUdG i PUdG
	14-17h: Visites a centres: Playing for success, (joves en risc) Kunst en Co (persones amb discapacitat), Dynamo (dinamització juvenil))	PF	EUdG i PUdG
27/04/2011	10-12h: Visites a centres: De Grote Beek (persones amb malaltia mental)	PF	EUdG i PUdG
	12-13'30h: Dinar al centre de Grote Beek , en el restaurant que és un dels serveis gestionat pels usuaris del servei	PF	EUdG i PUdG
	14-17h: Visites a centres: De Combinatie (infants i joves en risc i les seves famílies	PF	EUdG i PUdG

28/04/2011	Sopar comiat, en un centre social	EF	Tots
------------	-----------------------------------	----	------

PF: Professorat Fontys, EF: estudiants, Fontys PUdG: professorat UdG, EUdG: Estudiants UdG

Avaluació

Per a l'avaluació dels resultats de l'experiència, enguany hem utilitzat 3 instruments: qüestionari de valoració pels estudiants de la FH, qüestionari de valoració dels estudiants de la UdG¹ i sessió valorativa entre el professorat implicat d'ambdós centres.

El qüestionari pels estudiants de la FH estava organitzat en dos apartats: un relatiu als continguts i l'altre a l'organització amb preguntes tancades a valorar en una escala de 1 a 5 (1 gens satisfet-5 molt satisfet) i espais oberts per a recollir altres valoracions i comentaris. La valoració general que fan els estudiants de la FH de l'experiència és molt positiva (3,9). En relació a l'organització, l'aspecte més ben valorat és el funcionament d'allotjament a través d'intercanvi (4,76). Quant als continguts, la valoració dels continguts generals de les visites és de 3,33 i la valoració dels aprenentatges fets en aquestes és de 3,75. La traducció consecutiva, no només allarga la durada de les sessions de les visites, sinó que també dificulta la comprensió dels continguts, i l'atenció dels estudiants durant les explicacions dels professionals que les fan en català o castellà. Aquest és l'aspecte negatiu més comentat entre els estudiants de la FH. Finalment, els estudiants destaquen l'aprenentatge fet sobre la cultura catalana durant la seva estada.

Conclusions

- El viatge permet la consolidació de competències vinculades amb la formació integral dels estudiants com *l'establiment i manteniment de relacions interpersonals a nivell internacional, l'adaptació a situacions noves, la identificació i anàlisi de situacions socials concretes*, etc. Afavoreix l'obertura dels participants cap a perspectives i enfocaments diferents de l'acció socioeducativa.
- Ajuda a millorar la competència relacionada amb *la utilització i la millora de l'anglès per part dels estudiants, dins l'àmbit professional de l'educació social, i consolidar vocabulari propi del sector*. El viatge d'estudis ofereix un enfocament vivencial que realment afavoreix la incorporació de la llengua anglesa en la pràctica d'activitats relacionades amb el desenvolupament professional.
- Per al professorat implicat, el coneixement del funcionament dels programes d'estudis d'altres universitats europees ha possibilitat l'aportació d'idees per millorar el programa d'estudi de la Universitat de Girona.
- Impacte que té el projecte en els centres i serveis del territori que es visiten, tant pel que fa a l'enfortiment de les relacions entre els professionals dels serveis visitats i la universitat d'acollida, com pel sentiment de valoració de la tasca que realitzen per part dels professionals dels centres visitats, afavorint la possibilitat d'establir altres dinàmiques de col·laboració.
- Malgrat els aspectes positius que aporta, volem destacar la complexitat de la seva gestió. El viatge d'estudis constitueix una experiència costosa que demana força recursos humans, tant en l'acollida com en el viatge, així com un esforç important d'organització.
- Creiem que cal consolidar i millorar la sistematització d'aquesta activitat, per a la qual se'ns presenten, entre altres, els següents reptes de futur:
- Com relacionar aquesta activitat amb els mòduls que es realitzen a segon curs, per tal de permetre incardinar el viatge d'estudis més clarament en els ensenyaments que es realitzen paral·lelament durant el mateix curs del viatge?
- Donada la voluntarietat de l'activitat, la incorporació de l'activitat com a clau per treballar alguna de les competències professionals del Grau implica tenir present l'organització d'activitats alternatives per aquells estudiants que no hi participin.
- La possibilitat de mantenir el viatge està relacionada amb els recursos econòmics tant dels estudiants com dels finançaments institucionals europeus i nacionals. La modalitat d'intercanvi minimitza la despesa, però malgrat el baix cost, caldrà estudiar-ne la seva viabilitat.

Bibliografia

- Fullana, J.; Pallisera, M.; Soler, P.; Serra, C.; Planas, A.; Ventura, X. (2006). "Les pràctiques transversals a la diplomatura d'Educació Social de la UdG". 4º Congreso internacional docencia universitaria e innovación. Barcelona.
- Pallisera, M., Fullana, J., Soler, P. (2005). "Mobility among Social Education students at the University of Girona: taking stock of a decade of fieldwork practice abroad". European Journal of Social Education. Núm. 8/9, 69-82.

ⁱ En aquests moments no disposem del buidatge dels qüestionaris dels estudiants de la UdG. L'anàlisi d'aquestes dades es presentarà durant la presentació de la comunicació.